

Lóhere négy levéllel

Kinek drága a fogadás?

Egyszer nyertem a lottón. Háromszázat. Orát vettem rajta, márkását, Omegát. Tehettem úgy, hogy nagyapám ezer-egyházyással megtoldotta. Ennyit ér — legalábbis nekem — a szerencsejáték. A hatvanas évek elején volt ez, akkor is lehetett már fogadni. Fogadtam. Helyesebben, megfogadtam: soha többet szelvényt. Fortuna így legalább biztosan nem zavarhat, nem is érhet csalódás, hogy „véletlenül” elkerül a Nagyszony.

— Mikor járt erre a bőségszaru?

— Nálam még nem, pedig harminc éve áldozok oltáránál.

— Miért adózik hát?

— Megszokásból. Tudja, azonos számokkal játszom, s ha egyszer kihagynám és kihúznák, belehalnék.

— Csak lottózik?

— Persze. Ehhez nem kell ész. Áthúzza az ember azt az öt számot, aztán várja a pénzték.

— És földhöz vágyja a rádiót?

— Szándékoztam már.

A Szechenyi téren, a totó-lottó irodában „diktálta tollba” egy borostás arcú úr az előbbieket.

Ugyanott kérdeztem:

— Mekkora a nyeresi esély kollektív totóval?

— Nagy. — Nem bősézdü. Ne zavarjam? — Zavarjon. Nézze, eddig megérte, de most már anynyi a bunda, hogy követhetetlen a foci. Tíz szelvényt kért M. K. Az most egy százás. — Kidobott pénz ez, uram! Duplázták az arát, de nem nekem. Eddig húszat vettem, most öröljének, hogy bejövök. — Idézhetném még Julis nénit, Panni nénit, Gézá, Jós-kát, de nem teszem. Mind hasonlóan vélekednek. Igazuk va... talán. Drága a szerencse.

— Így igaz ez? Magamtól kérdezem csupán, de feltettem a kérdést az illetékesnek is. Emigyen:

— Volt már tíz forintért ötös?

— Az áremelés első hetében. A lottó történetében a legnagyobb nyereséggel. A „vonatokkal” pontosan 6 millió 405 ezer 739 forintot számoltak ki Pesten a szerencsének.

Megtudtam azt is, hogy a körzeti iroda területén (Csongrád, Békés és Bács megyében) az áremelés előtt 4 millió 461 ezer totó és 7 millió 707 ezer lottó kelt el.

Szeptember elsejétől az előbbiből csak 2 millió 146 ezer, az utóbbiból pedig 4 millió

337 ezer szelvényt vásároltak.

Lényeges csökkenésnek tűnik, ami igaz is, ám a minőségi javulás is jelentős. Nézzük csak a listákat! A kettesek 40-50 forintot érnek, a hármasokért ezer forintot túl fizetnek, és nincs akkora „távolság”, mint régebben az ötös és a negyes találatos nyereményösszeg között. Figyeltem a tárgynereményeket is. Ott ugyan csak drágábbak az értéktárgyak. Ugye, vitathatatlan — például — a Trabant és a Zastava 101 közötti különbség?

Azután az sem lehet félreérthető, hogy a totóban a 13+2-es találatért — szerencsés esetben — halmozódva akár plusz 4 millió is ütheti a fogadó markát. Ez az akció is az „áremelés” indulat. Van még példám: az augusztustól decemberig vásárolt előfizetéses lottószelvények között 1987 januárjában kisorsolnak fonyereményként egy kétszemélyes világtúrára utazást is!

— Ne zaklasson engem! Dupla áron vetetik meg ezt a cetlit, adózhatnak, kérem!

Ezt egy rokkantnyugdíjas indulatokodta.

A válaszom erre fentebb olvasható.

Ács S. Sándor

Lopott disznó, lopott paprika

Két hasonló jellegű ügyben ítélték a közelmúltban a Szeged Városi Bíróság. A gyanúsítottak mindkét esetben az ellenőrzés lazaságát használták ki, s gyárakból hozták ki fondorlatos módszerrel nagy értékű árukat.

1.

A 34 éves Szabó József (Szeged, Madách utca 15.), a 26 éves Csonka Ferenc (Szeged, Bokréta utca 12.), a 32 éves Harmath Zoltán (Szeged, Etelka sor 16.), az 59 éves Hamza Ernő (Pusztaszert, Tanya 35.), a 35 éves, börtöntöltőtű Turzó Géza (Szeged, Ilona utca 2.), a 41 éves Száraz István (Budapest, Almavirág utca 4.) és a 43 éves Ács Sánta Imre (Zsombó, Temető utca 4.) gépkocsivezetőként vagy rakodómunkásként egyaránt a Tisza Volán Vállalatnál dolgozott. A vállalat a szegedi szálamiggyárral meglévő szerződés alapján hűsítőszelvényt szállított a gyárnak, különböző telepekről. A szállítási folyamatában meglévő hiányszempontokat használták ki a vádlottak arra, hogy eltulajdonítsanak a szállítmányból. Idén februárban Csonka Ferenc, Szabó József és Harmath Zoltán a vásárhelyi vágóhidról szállított fél disznókat Szegedre. Csonka Ferenc előzőleg a kopáncsi csárdánál hagyta autóját, s amikor a szállítmánnal ideértek, a teherautó leplombált ajtaját fölnyitották, s 12 darab fél disznót Csonka autójába pakoltak át. Ezután a teherautó szállítmányát a gyárba vitték, ahol senki nem fedezte föl a csaknem harmincezer forint értékű hús hiányát. A rendőrség azonban közben Csonka kocsijában megtalálta a lopott árut. Szabó József egyébként ezen kívül — a szálamiggyárban járva — három rúd szálamit és négy pár kolbászt is ellopott.

Csonka Ferenc Hamza Ernővel és Ács Sánta Imrével is dolgozott együtt. Meggyeztek, hogy amikor csak lehet, „szereznek” maguknak is a húsból. Így a telepeken már átadott mennyiségből rendszeresen levágtak egy-egy darabot, s így mintegy hétézer forint értékű húst loptak. Hamza Ernő ugyanazt Turzó Gézával és Száraz Istvánnal is megtette, ha-

sonló értékű húshoz jutva. Egy ízben ugyanez a hármas három fél disznót is kiloptak egy szállítmányból, amit Száraz lakása előtt megállva, kiverttek a teherautóból, s később ki-ki megkapta, mintegy kétezár forintot rész-
Hamza, Turzó és Száraz azt is tapasztalta, hogy a maki telepen is laza az ellenőrzés, így ruhájuk alá rejtve rendszeresen lopták ki a kolbászt.

A bíróság folytatólagosan, társtetteségek elkövetett lopás bűntette miatt Szabó Józsefet tíz hónap, Csonka Ferencet egy év, Harmath Zoltánt nyolc hónap, Hamza Ernőt hét hónap, Turzó Gézá egy év két hónap, Száraz Istvánt egy év, Ács Sánta Imrét hat hónap, végrehajtásában valamennyiük esetében — különböző időre — felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte, s ezen kívül 5-7000 forint pénzmellék büntetést is kiszabott.

2.

Az 50 éves Szabó Antalné (Szeged, Mérey utca 13.) a Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat területén működő büfé vezetője volt. A 41 éves Ungvári László (Szeged, Bakay Nándor utca 23/B) és a 21 éves Dékány László (Szeged, Becsei u. 2/A) a vállalat őrleményraktárában dolgozott, a 44 éves Nagy Józsefné Kovács Erzsébet (Szeged, Sarkantyú utca 38.) pedig ugyanott volt szakmunkás.

Mórahalmon

Üttörővezetők tanácskozása

A Magyar Üttörők Szövetsége Mórahalmi Városi Jogú Nagyközségi Elnöksége e hét végén, a mórahalmi pártszékházban rendezte meg üttörővezetői konferenciáját. A meghívott vendégek mellett 40 küldött vitéta meg az üttörővezetők VIII. országos konferenciája óta végzett munkáról szóló beszámólót. A hozzászólások során megfogalmazódott: sajtó, a helyi igényekhez és lehetőségekhez igazodó üttörőmozgalmi munkát kell kialakítani, s ehhez kéri a családok, a társszervek segítségét. A gondok közé so-

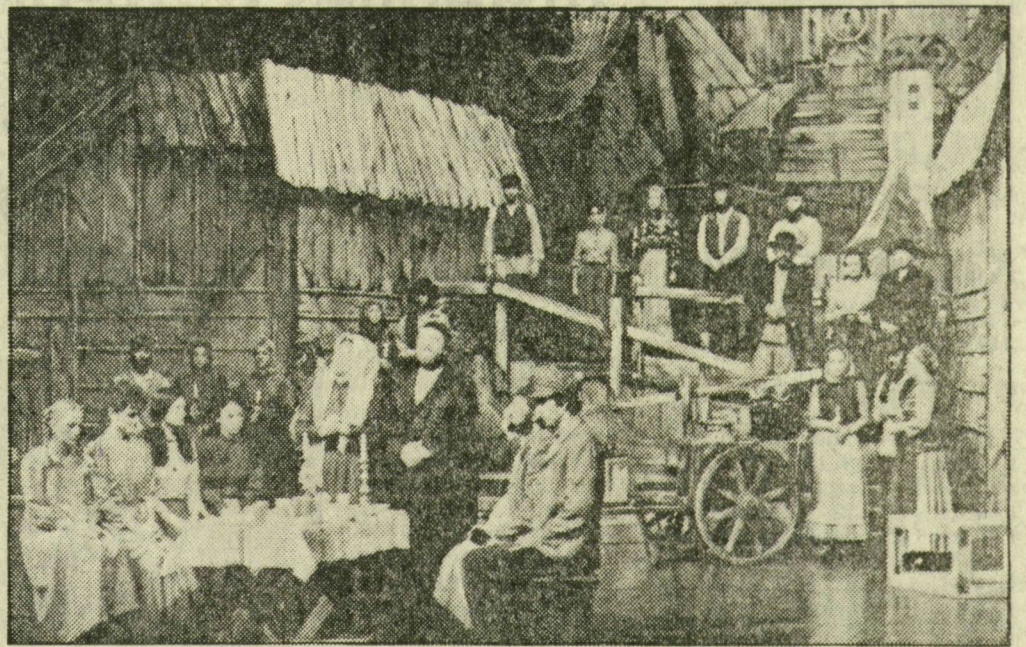
Az esettel kapcsolatban tudni kell, hogy a büfében, melyet Szabóné vezetett, paprikát is árultak, melyről blokkot kapott a vásárló, s így kivihette a gyár területéről. Ezt a tényt használta ki Szabóné, a másik három vádlott segítségével a tavalyi nagy paprikahány idején. Szabóné Ungvári Lászlóval és Dékány Lászlóval állt kapcsolatban, akik a raktárból lopták számára a paprikát, de Nagy Józsefné is „dolgozott” a két férffal, majd a Szabónétól kapott fiktív számlák segítségével vitte ki a paprikát a gyárból. Tevékenységük folytán néhány hónap alatt csaknem tízenhárom mázsza lopott paprika került ki a gyárból, melynek értéke 160 ezer forint.

Ezekért a cselekedetekért a bíróság Szabó Antalnét egy év négy hónap szabadságvesztésre, és tizenöt ezer forint pénzbüntetésre, Ungvári Lászlót tíz, Dékány Lászlót nyolc hónap szabadságvesztésre és 10, illetve 5 ezer forint pénzbüntetésre, Nagy Józsefnét tíz hónap szabadságvesztésre és 5 ezer forint pénzbüntetésre ítélte. Utóbbi három vádlott esetében ennek végrehajtását három évre felfüggesztette. A bíróság ezen felül kötelezte a vádlottakat az okozott kár megtérítésére.

B. T.

Béke velünk

Hegedűs a nagyszínházban

Nagy László felvétele

Zsidó szombat: Középen Kishonti Ildikó és Király Levente

A néző még emlékszik a Galopp a Vérmezőn Nuszbaumjára. Az elmúlt szezon slágereidőadásaiban (meg a színházavatató gála reprizén) Mentés József ábrázolta megrendítő erkölcsi erővel a zsidó kis-nagyember kálváriáját. Csőroságán átszűrve történelmi éberséget, aminő folytonos rezzenéskésületben, óvatos elővigyázatosságban van, hiszen a geneiben hordozza a pogromok, deportálás, az örökös vándorlás riadalmát. Amit Mentés e ropke jelenetben föl-villant — most tablóképen, egész előadásban köszön vissza: Hegedűs a háztetőn. Jerry Bock—Joseph Stein—Sheldon Harnick, musicalja sok humorral, finom ironiával szőtt életkép a hagyományainak gettófalai közé önkéntesen bevonult anyanyelvi (kelet-európai) zsidóság, a néhai lengyel-ukrán vidék cigányainak leszármazottairól. Maga a cím Chagall híres festményére utal, a háztetők mágnányos hegedűsenek legendájára, mely jelképesen és vigasztalóan állandó motívuma a darabnak. Fönt, a háztetőn kerülni legközelebb istenhez, az örök bíróhoz, ám e földhözragadt történet nincstelneje vele sem általánosan folyton-folyvást alkuba bocsátkozni, hiszen teremtményei között a szegénység és gazdagság dolgában távolról sincs minden rendben idelelt.

Jerome Robbins rendezésével-koreográfiájával 22 éve mutatták be a darabot a Broadway, azóta világsiker. Hazánkat évtizedes késéssel érte el, Reményi Gyenes István és G. Dénes György fordításában. A Fővárosi Operettben; mintegy kárpótlásul Bessenyei Ferencsel, akitől a „Ha én gazdag lennék” szívműködő műsorok slágere, körüli fütttyene. Reb Tejve, a tejesember most Király Levente, s ugyancsak kitűnő. Ha pedig hozzávesszük, a szerep várományosa még (amerikai turnéja után) Gregor József is — az előadásnak szép jövőt jósolhatni.

Nagy fába vágta hát fejszét (megint) Sándor János. Társulata inkább csak alakulófelben, mégsem bibelődik holmi hasábnyalábokkal, ellenkezőleg, testes rönkökhöz lát hozzá. Ismert alkotásokhoz, mi a színészeknek tűzpróba, képességet, a közönség pedig legalább a fatörzsre úgyis kíváncsi (jó persze, ha a fagókra nemkülönben), ráadásul az erdő, a környezet is csalogató, nem akármilyen. Az új színház látványingerének kamatait jó előadások válthatják be. Az viszont már koncepcionális kérdés, ha a rendező eme széles fatörzseket nem ötletszerűen, találomra válogatja, hanem — valószínűleg vagy vélt — összetartozásuk szerint, tehát az egymáshoz hasonlóan akad meg a szeme. A Hegedűsben ugyanis

azt a békemenetet járja tovább, amit a West Side Storyval kezdett, s a Hair-ben folytatott. Teheti, hisz a század eleji kijeji pogromok elől Svájcba menekült Rabinovitsra, aki Sólem Aléchem néven publikált, mely nem más, mint a Szálem Alejkum jiddis változata: Béke veletek. „Szegedi előadásunkkal tisztelni szeretnénk a nehézségeket, a megálatlatást méltósággal eltűnök előtt — írja Sándor János a műsorfüzetben. — A darab színrevivói nevében szeretném az esetleges taposztani a szülei szülőföldjéből távol élőkkel, az anyanyelvüket, kultúrájukat idegen környezetben is vállalókkal.” A népek, nemzetiségek békés egymás mellett élésének, az összeférhetőségnek színházi üzenetéből nem nehéz kihallani a publikumot. Mindössze azon lehet medítni, hogy — művészeti szféráról lévén szó — mennyire szerencsés dolog közvetlenül, már-már az agitáció eszközeivel mondani, miként a Hair-ben. Pontosabban: mennyire is történik ez, itt és most, direktén. Az első rész centrális jelenetében, a kocsmaképből például szinte kihagyhatatlan a ziccer. Lázár Wolf, a tehetséges öreg mészáros (Varga Károly reszketi) megkéri Tevjétől az egyik lányának kezét (Cejtetl Markovits Bori finom tollrajza). A tejesember némi hezitálás után rááll az alkura, amely a darab kulcsszavának, a hagyományok szellemében kötetlene; a kocsmás zsidó vendégei áldomásra borulnak, miközben a másik sarokban, önértelmes távolból, ukrán legények vodkáznak, melednek táncos tivornyába. Két dudáscsapat egy csárdában? A hangulat tetőfokán már-már fenyegető a helyzet, mikor a két „lónok” (Tevjével szemben Somló Gábor Fegykájja) kiskakasok módjára összeüti a kobakját, kezét nyújt egymásnak. Jerry Bock zenéje szemléletesen párosítja az ukrán—oros és jiddis folklor, a vendég Toth Sándor koreográfiája pedig ölelkezteti a pityókás, egymást önfelédten ünneplő, egymásnak önfelédten örülni tudó, kellete-vidám társaságot. Ennyi. Az összeférhetőséget tudniillik inkább külső körülmények fenyegetik, a csendbiztos beüzenő-bezavaró hatalom, a cári politika, mely nem tud mit kezdeni a népek kohójával. Az egyenruhás Jachinek Rudolf azonban bölcs derével adja tudtul, csak a hivatalnak vannak láb alatt, a magánember békességet akar. Vagyis hát: Sándor békességóhajta a Hair-ben ta-

pasztalt direkt eszközök nem fokozza, hanem ellenpontoszza.

Varga Máttyás festett háztetők mesés romantikáját varázsolja a néző elé, amiben végre szabad nyújtózkodnia a szemnek is. A zsidó szombat vagy az esküvőkép már vérbéli szinpadai mutatóvány, melybe Vágvölgyi Ilona hangulatos jelmezeinek koloritját át az előadás eszméjének diszkrét gondolatiságát leheli meg a rendező. A forgóval filmszerűen peregnék az események (jelentem: az emelő is működik, Füzesi Margit Cejtetl nagymamája pedig a süllészatóból kándikál elő, mindazonáltal a világitás még nem tökéletes, a fejszék hol „szólnak”, hol nem). Sándornak nem volt szíve húzni, az első rész majd kétórásra nyúl, el-elbagyadni a fejelemzőn kemény székeken — a kevesebb ezúttal is többet igerne. Valamivel rövidebb, és kőser előadás.

A ki tudja hányadik reneszánszát élő Király Leventét zsongásba hozza, hogy a megújult színház első bemutatójának első főszereplője. Drámahőstől táncoskomikusig harmonikázó egész pályájának gazdag tapasztalatát süríti Tevjébe, amolyan jutalomjátékkal; igazi koncertmester a szinpadon. Vendégművész partnere, a feleségét, Goldét alakító Kishonti Ildikó is, nyeresége az előadásnak: mint tyúkanyó a csibéit gyűjti szárnyai alá lányait, akikből Vásári Mónika rebbenékeny Hodelje nyújt kezét a forradalmár diáknak, Bognár Zsolt Percsikjének, hogy a nagy kiszolgáltatottságban remény is maradjon egy majdani életformaváltásra. Tetszik még Turpinszky Béla ágról szakadt, igyekvő szabója, sorsának kényyszerubbonyát akár maga megvárja, szépen is énekel a Nagy Imre dirigálta zenekarral. Sokan szerepelnek még egy-egy villanás erejéig (Szabó Ildikó okulárés házassággözvetítője, Rácz Imre kántáló rabbija és Galkó Bence, a figyelmes fia, Bobor György kocsmáros, vagy a többi Tevje-lány, Zsila Judit, Kovács Magdolna, Fehér Juli) — jőszerivel föl vonul az egész prózai stáb, a műsorlap tanulsága szerint a főszerepen túl is több figurát kettőtől, láthatóan hosszabb távra készült az előadás.

Béke velünk, sok szerencsét hozzá.

Nikolényi István